

Kasvun kynnyksellä – mutta jääkö Etelä-Pohjanmaa jälkeen?

22.6.2026

Suomen talous ei ole kasvanut vuosikausiin – erilaisista yrityksistä ja toiveikkaista ennusteista huolimatta. Talouskasvun alkua on kyllä povattu lukemattomia kertoja, aina pääministeristä lähtien ja monenlaisten asiantuntijoiden toimesta. Lopputulos on ollut jokseenkin sama kuin tarinassa pojasta ja sudesta: kun kasvua on luvattu riittävän monta kertaa ilman toteutumista, alkaa jokainen uusi ennuste kuulostaa lähinnä yhdeltä “helppo-Heikin” arviolta muiden joukossa.

Viime päivinä kasvusta on kuitenkin alettu puhua jälleen – mutta tällä kertaa hieman eri sävyyn. Nyt taustalla ei ole pelkkä usko tai toive, vaan myös konkreettisia indikaattoreita. Näiden perusteella näyttää siltä, että kulutus on kääntymässä nousuun. Ja kuten tiedämme, juuri yksityinen kulutus on Suomen talouden keskeisin veturi. Kun suomalaiset kuluttavat enemmän, taloudella on aidosti mahdollisuus lähteä kasvuun.

Nähtäväksi jää, kuinka kestävää tämä kulutuksen piristyminen on. Riittääkö kuluttajien luottamus siihen, että rahaa käytetään ravintoloihin, rautakauppoihin ja urheiluliikkeisiin pidemmällä aikavälillä, vai jääkö ilmiö kevään ensimmäisten aurinkoisten päivien lyhytaikaiseksi innostukseksi? Kun tähän kuitenkin yhdistää tiedon siitä, että teollisuustuotanto on noussut maaliskuussa korkeimmalle tasolleen sitten vuoden 2008, alkaa jopa epäilevämpikin mieli hieman pehmetä. Kenties Suomen talouden pitkä alakulo on vihdoin väistymässä.

Vaikka kasvu olisi nyt käynnistymässä, yksi tosiasia ei muutu: Suomi on edelleen jäljessä muita Pohjoismaita. Norjan kohdalla selitys löytyy osittain öljystä, mutta Ruotsi ja Tanska toimivat pitkälti samoilla lähtökohdilla kuin Suomi – teollisuuden ja kotimaisen kulutuksen varassa. Silti heidän taloutensa kasvaa meitä nopeammin. Miksi?

Kasvuun tarvitaan uudistumista

Kun asiaa tarkastellaan tilastojen valossa, nousee esiin yksi keskeinen tekijä: työn tuottavuuden kehitys – tai oikeastaan sen puute. Suomessa investoidaan, ja töitä tehdään paljon (vaikka toisinaan väitetään muuta), mutta tästä huolimatta talous ei kasva. Investoinnit kohdistuvat usein koneisiin, laitteisiin ja rakennuksiin. Työtä puolestaan tehdään pitkälti samalla tavalla kuin ennenkin. Julkinen keskustelu työelämästä tuntuu keskittyvän siihen, tehdäänkö töitä kotona vai toimistolla, vaikka todellisuudessa kyse on paljon isommasta asiasta. Kasvu ei synny pelkästään lisäämällä toistoja tai puolustamalla vallitsevia toimintamalleja – tarvitaan uudistumista.

Tämä on koko Suomen tasolla tunnistettu haaste, mutta entä tilanne alueellisesti? Tarkastellaan hetki Etelä-Pohjanmaata, joka on monella tapaa yksi Suomen kiinnostavimmista talousalueista. Valitettavasti kuluttajakäyttäytymisestä on vaikea saada tarkkaa, pelkästään Etelä-Pohjanmaahan rajattua tietoa, koska useimmissa raporteissa alueita yhdistellään. Tarkan kuvan muodostaminen vaatii siis tulkintaa.

Nordean maksukorttidatasta voidaan kuitenkin päätellä jotakin. Sen perusteella näyttää siltä, että eteläpohjalaiset käyttävät maksukorttejaan hieman vähemmän kuin suomalaiset keskimäärin. Tarkempaa erittelyä ei ole tarjolla, mutta suunta on silti kiinnostava – ja herättää kysymyksiä kulutuksen rakenteesta alueella.

Yritysten näkökulmaa tarjoaa puolestaan Yrittäjien keskusjärjestön julkaisema tuore Pk-yritysbarometri. Sen mukaan Etelä-Pohjanmaan yritysten odotukset lähitulevaisuudesta ovat selvästi synkemmät kuin Suomessa keskimäärin. Tämä näkyy niin yleisissä suhdanneodotuksissa kuin liikevaihdon ja kannattavuuden arvioissa. Toisin sanoen, vaikka valtakunnallisesti puhutaan varovaisesta valonpilkahduksesta, maakunnassa tunnelma on edelleen varsin varautunut.

Osaamisen puute estää tekoälyn hyödyntämistä

Barometrin kiinnostavin osio liittyy digitalisaatioon. Etelä-Pohjanmaan yritykset ostavat verkon kautta jopa keskimääräistä enemmän, mutta muissa digitalisaation mittareissa jäädään jälkeen. Tämä näkyy erityisesti tekoälyn hyödyntämisessä. Vain noin 17 prosenttia yrityksistä käyttää tekoälyä säännöllisesti, ja silloinkin käyttö painottuu melko yksinkertaisiin sovelluksiin – hakukoneisiin, käännöksiin ja tekstien tiivistämiseen. Tuotantoon tekoälyä hyödyntää vain pieni murto-osa yrityksistä.

Tämä on merkittävä havainto. Jos yritys haluaa parantaa tuottavuuttaan, tarkoittaa se nykyisessä toimintaympäristössä lähes väistämättä digitaalisten työkalujen – ja erityisesti tekoälyn – hyödyntämistä. Pelkkä olemassa olevan toiminnan tehostaminen perinteisin keinoin ei enää riitä.

Miksi tekoälyä ei siis hyödynnetä laajemmin? Barometrin mukaan keskeisin este ei ole haluttomuus, vaan osaamisen puute. Yli 40 prosenttia yrityksistä kokee, että tietoa tai osaamista ei ole riittävästi. Tämä on samalla myös suuri mahdollisuus. Kun osaamista lisätään, madaltuvat samalla monet muutkin käyttöönoton

esteet.

Tässä kohtaa mukaan astuvat alueelliset kehittäjät. Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys tekee työtä juuri näiden esteiden poistamiseksi. Yrityksille tarjotaan sparrausta, asiantuntija-apua ja konkreettisia ratkaisuja – esimerkiksi tekoälyn hyödyntämiseen liiketoiminnassa. Tavoitteena ei ole vain teknologian käyttöönotto sinänsä, vaan yritysten kilpailukyvyn vahvistaminen.

Korkeakouluyhdistys toimii myös linkkinä laajempiin kehityshankkeisiin yhdessä SEAMKin, Seinäjoen yliopistokeskuksen ja Into Seinäjoen kanssa. Esimerkiksi parhaillaan meneillään olevassa Sitran rahoittamassa hankkeessa yrityksiä autetaan tunnistamaan kehitystarpeensa ja löytämään niihin sopivat ratkaisut tehokkaasti.

Lopulta kysymys on yksinkertainen mutta vaativa: haluammeko tyytyä nykytilaan vai pyrkiä parempaan? Etelä-Pohjanmaa kehittyy vain, jos sekä yritykset että ihmiset ovat valmiita uudistumaan ja ottamaan seuraavan askeleen. Tämä on myös korkeakouluyhdistyksen työn ydintavoite – auttaa maakuntaa menestymään kiristyvässä kilpailussa ja rakentamaan vahvempaa tulevaisuutta.

Artikkeli on osa Sitran rahoittamaa Kohti TKI-kiihdyttämöä – yrityslähtöinen polku tutkimusyhteistyöhön (Innopolku) -hanketta. Hanketta toteuttavat yhteistyössä Into Seinäjoki, Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SEAMK) ja Seinäjoen yliopistokeskus (UCS). Hankeaika 20.4.2026–30.4. 2027.

Matti Ehder-Gahm
Liiketoiminnan kehityspäällikkö
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys

Mika Koivupuisto
Asiantuntija TKI
SEAMK

Annukka Annala
Yritysyhteistyön asiantuntija
Seinäjoen yliopistokeskus, Tampereen yliopisto

Niina Koskipalo
Yritysasiantuntija
Into Seinäjoki

Seliina Päällysaho
Tutkimuspäällikkö
SEAMK